

Barba

Maribor, 12. aprila 1935

Leto III.

 Posamezna številka Din 150 Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6—
 za inozemstvo Din 10— Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ulica 26
 Telefon 29-70 Poštni čekovni račun 10.502 Izhaja vsak petek Oglasi po tarifi.

Štev. 14

Zaprimo jim vrata!

V zadnjem času so se pojavile kandidate znanih sovražnikov narodnega edinstva. Tudi v dravski banovini poskušajo postaviti svojo listo. Nimamo sicer nič proti, če tudi taki ljudje kandidirajo in se jim da s tem možnost, da pokažejo koliko sile imajo še v narodu. Ker pa prihajajo med narod z demagoškimi gesli in ga zavajajo na stranpota, moramo o teh kandidatih spregovoriti svoje mnenje i pokazati narodu škodo, ki jim bo povzročena, če se tem kandidatom poseči priti i skupščino.

Naš narod se mora zavedati, da je njegova rešitev iz velike krize samo v močni edinstveni državi. Separatisti, ki žele razkosati državo na več pokrajin, v katerih bi vladali samo oni, vsi drugi pa bi morali molčati, se prav dobro zavedajo, da bo narod oškodovan, če bi do tega prišlo. Vedo pa tudi, da bi oni dosegli svoje namene. Na račun naroda bi dobro živeli in ga zaslužnjevali. Če pa bi se stavba podirala, bi vedno našli možnost najti kupca, ki bi za nizko ceno prevzel podjetje, katero bi mu moral potem narod sam kot suženj popraviti. V hvaležnost zato, pa bi zgubil vse pravice. Tujec bi zavladal nad njim politično in gospodarsko.

Te najnovejše kandidate smo že imeli priliko videti pri njihovem delu, saj so bili že v skupščini. Videli pa smo tedaj prav dobro, da so zasledovali svoje posebne namene in niso za narod prav ničesar storili. Govorili so o svobodi, sami so izvajali teror, govorili so o svoji veliki narodni zavednosti, a s svojimi dejanji so podpirali nam sovražne tujce. Inozemskim novinarjem so podajali izjave, ki so postavljale našo državo v slabo luč. Škodovali so državi in s tem narodu na ugledu in zavirali ves napredek v državi s svojimi ozkosročnimi obzorji, v katerih so videli samo svoj osebni jaz in majhno okolico, niso pa hoteli videti onega velikega, kar so ustvarile žrtve na Kajmak čalanu, Ceru in albanskih gorah. Sami niso hoteli doprinesti najmanjše žrtve, narodu so nalagali največje obveznosti. Z narodnim premoženjem so ustanavljali svoje partijske ustanove, v katere so nagromadili svoje politične pristaše, ti pa so te ustanove in s tem narod pliačkali. Ko pa so se pričele kazati posledice, so zahtevali od države, od one države, katero naj se vedno rušili, podpore, s katero naj se reši narod. Zagovarjali pa so one, ki so v teh ustanovah paševali po svoji mili volji. Nikomur niso polagali računov, nikomur niso odgovarjali.

Kdo je med nami, ki bi želel zopet onih časov, kdo želi, da bi skupščina postala torišče preprirov par ozkogrudnih frazerjev, ki bi mesece in mesece debatirali o tem, ali smo en narod, ali smo trije narodi in o tem, kako naj se imenuje država, da bo vsem prav? Menda nihče.

Zavedati se moramo, da naj bode bodoča skupščina torišče smotrenega dela v gospodarskem oziru. Pustimo politiko za toliko časa, dokler ne uredimo gospodarskih zadev, dokler ne rešimo onih vprašanj, ki so za narod vitalnega pomena: ureditev kmetijske in delavskega vprašanja. Ohranimo to, za kar so dali življenje sto in stotisoči in med njimi naš veliki kralj Zedinitelj in delajmo vsi, da bo ta stavba trdna in močna, v kateri bo prostora za vsakogar. Upamo in trdno

Uničimo gadje gnezdo!

Pred tednj je bila odkrita v Mariboru velika špionaža oziroma protidržavna propaganda, ki je delovala z namenom odcepiti bivšo Spodnje Štajersko in del bivše Kranjske od Jugoslavije in jo priključiti habsburški Avstriji. Voditelji te špionaže so v Mariboru dobro poznani tipi. Med njimi se nahaja kot glavni krivec Franc Krajnc (sam se je pisal Krainz!) dopisnik celjske »Deutsche Zeitung«, gostilničar Albert Achtig ml., ki ima gostilno nasproti mestnega vodovoda, neka Hilda Štibler, neki Gabrič in še nekaj drugih. Po rodu so vsi izmed njih Slovenci, vsi pa so bili znani v Mariboru kot zagrizeni sovražniki našega naroda. Pri nas so bili znani kot hitlerjevci, ker so se kot take tudi izdajali, sedaj pa je preiskava pokazala, da so bil v službi avstrijskih legitimistov. Beogradska Politika od 7. t. m. o tem obširno poroča. Ker pa preiskava še ni zaključena, se v podrobnosti sedaj ne bomo spuščali. Naš članek ima le namen opozoriti na nevarnost, ki nam preti s strani takih tipov, katerih je pa v Mariboru in tudi drugod po državi še veliko število. Eni delajo proti državi na tak, drugi zopet na drugačen način. Vsem pa je en cilj: Omajati ugled Jugoslavije v zunanjem svetu in pokazati, da je to nemška zemlja, do katere ima edino tujec pravico.

Da pa se med nami še danes lahko kretajo taki tipi, smo v veliki meri krivi sami, ker smo preponižni, preveč tolerantni in premalo ponosni. Mirno dopuščamo, da zasmehujejo naš jezik. Nič nas ne žali, če se javno poslužujejo tujega jezika v medsebojnem občevarju naši rojaki, nič nas ne zanima, če dobimo v trgovini jugoslovanski industrijski izdelek, ki mu je pridejana samonemška reklama. Nič ne ukrenemo, če se delijo in pošiljajo pri nas reklame kakšnega našega obrtnika, trgovca ali industrijca v nemškem jeziku, nič pa tudi ne ukrenemo, če so te reklame pisane v spakedrani slovenščini. Tujec, ki nas opazuje, prav lahko misli, da smo tu pravzaprav mi nekaki priseljenci in da je tu ves narod nemški. In če je ta tujec z gotovimi nameni pri nas, prav lahko najde njegova propaganda mesta za njegove razvratne namene.

Pri nas se ne smatra za nikačo izzivaje, če srečamo na ulici človeka, ki nosi kak znak enega ali drugega nacionalnega društva, pa govori v tujem jeziku brez vsake potrebe. Ne razburi nas niti

spodarsko osamosvojitvev. Pri tem delu pa ne rabimo nergačev in neresnih kritikastrov, ampak ljudi volje in dela. Teh pa ne moremo najti med onimi, katerih obzorje sega ali samo od Sotle do Kolpe na eni, ali pa od Save do Drave na drugi strani. Resnega dela moremo pričakovati samo od onih, katerih obzorje sega od Triglava do Vardara in katerim je enako ljub naš krasni Bled, kakor skromno selo ob Vardaru in ki se zavedajo, da je vse to naše in edino naše.

V skupščini morajo priti pionirji, ki grade, nikakor pa ne smemo pustiti tja minerjev, ki bi razdirali. Te bomo potrebovali takrat, kadar bo prišel čas, da podremo na pesku zgrajene stavbe naših nasprotnikov!

Načrt sedanje vlade je tak, da ga vsak odkrit Jugoslovan mora sprejeti in je vsak, komur je država in narod nad vse, dolžan podpirati vlado pri tem važnem delu, ki ga je treba pri nas še izvršiti: Poleg politične moramo doseči tudi go-

dejstvo, da en član nacionalnega društva z drugim članom istega društva govori v javnem lokalu in na ulici v nam tujem jeziku. Vse prenašamo mirno in smo nekako ponosni na to, da smo tako hladnokrvni in tako tolerantni. V ušesih nam zveni samo oni menda naš pristni pregovor: kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš. Zato menda, da pokažemo tujcu, kako smo izobraženi, kako smo prosvetljeni, se poslužuje toliko ljudi posebno tu v obmejnem kraju tujega jezika, katerega niti ne govore pravilno in zatajujejo svoj materinski jezik. Da pokažemo svojo veliko uljudnost napram vsemu tujemu, se cela družba naših ljudi takoj poslužuje tujega jezika, če pride med rje le en sam, ki našega jezika ne razume. Ne zadovoljujemo se s tem, da bi samo eden tolmačil tujcu, kar se družba razgovarja in kar ga mogoče zanima, temveč raje preokrene cela družba ves pogovor v tuj jezik, samo da zopet pokažemo, kako na visoki kulturni stopnji stojimo. Imamo celo razna društva, kjer sede v odboru nekateri, ki našega jezika ne razumejo in tudi tu nam ni dovolj, da bi se mu potek seje tolmačil po eni osebi, veliko bolj se nam zdi, da cel odbor vodi sejo v tujem jeziku, samo da je oni, ki našega jezika ne razume ali pa ga včasih tudi razume, zadovoljen. Ne odrekamo gotovim našim ljudem dobrega namena, ko vedno trdijo, da je treba naše nasprotnike pridobiti zlepa. Toda, dočim te naše dobričine hočejo s svojo naravnost bajno dobrodušnostjo utvariti nekako mirno sožitje med nami in tujci, so ra tej strani prenapeteži, ki to našo dobro voljo poznajo in so vsled tega dan za dnevom predržnejši, dan za dnevom odurnejši. In ni bilo samo enkrat, ko je tak prenapetež v javnem lokalu protestiral, če ga je uslužbenec slovensko nagovoril ali pozdravil. Medtem, ko so na nasprotni strani taki slučaji neredki, je pri nas bela vrana oni, ki bi odvrnil trgovcu, gostilničarju, natakariju, ali natakariji, ki ga nagovori in mu ponuja blago v tujem jeziku, da se nahajamo v Jugoslaviji in da se tu govori v državnem jeziku. Je pa na naši strani zelo veliko takih, ki pravijo, da bi bil tak nastop neolikan!

Na drugem mestu bomo prinesli dokaz, kako se pri nas delijo razne reklame v tujih jezikih ali pa v spakedrani slovenščini. So taki, kri pravijo, da so to

malenkosti, radi katerih se ni treba razburjati.

In ravno ti naši dobrodušni, uljudni in brezumno zaupljivi ljudje so krivi, da se med nami danes gibljejo tako prosto zakrknjeni naši sovražniki. Naši dobrodušneži bi šele tedaj mogoče protestirali, kadar bi ti ljudje začeli naš narod javno na ulici pretepati in zasramovati. Šele tedaj bi rekli, da to ni prav in šele tedaj bi mogoče napisali več pol dobro utemeljenih protestov. Tako so delali nekdanj, tako bi radi delali danes. Med tem pa se naš sovražnik mirno razvija in lovi v svoje mreže naše ljudi, posebno našo mladino.

Nikdo se ni našel med našimi vodilnimi faktorji, ki bi zahteval od raznih društev nemške narodne manjšine, da izključijo iz svoje srede Slovence in zato se danes dogaja, da v velikem pomanjkanju svojih rojakov nemška manjšinska društva štejejo med svoje člane nad dvetretjini naših ljudi, ki so vsled predvojnih razmer nacionalno mlachi in nam bolj sovražni, kakor Nemci sami. In čudimo se, da se med Nemci samimi ne najde noben poštenjak, ki bi temu napravil konec. Še bolj pa se čudimo, da med našimi nacionalnimi voditelji ni nikogar, ki bi to preprečil.

Če bomo še nadalje mirno prenašali vsako izzivanje in v svoji dobrotljivosti čakali, da se poboljša naš zakrknjeni sovražnik, potem bode naših nasprotnikov vsak dan več in vsak dan bodo predržnejši in razne protidržavne propagande se bodo širile, mi pa bomo tujci na lastni zemlji.

Opustimo zato svojo veliko zaupljivost, svojo naivno dobrotljivost, ne iščimo prijateljskih vezi tam, kjer jih dobiti ne moremo. Priznajmo raje dejstvo, da imamo na nasprotni strani v veliki večini naše stare sovražnike in da morajo priti oni k nam in dokazati, da so se spreobrnil ne samo v besedah ampak tudi v dejanjih. Kadar bodo pristni Nemci, ki imajo vse pravice narodne manjšine, iz svojih vrst odstranili Slovence - poturice, tedaj jim bomo lahko segli v roke, tedaj pa bode tudi prišel čas, ko bomo lahko skupno žnjimi nastopali proti raznim Krainzem, Achtigom, Štiblerjem in Gabričem in tedaj bomo lahko rekli: Vi ste naši sodržavljanj, mi vam zaupamo in vas spoštujemo. Dokler pa tega dokaza nimamo, toliko časa moramo stati ločeno, toliko časa ne smemo imeti žnjimi nikakih svez, toliko časa smo mi na eni in oni naj bodo na drugi strani!

Gadov na lastnih prsih nočemo rediti!

POVELJE!

Četniki N. O. se morajo udeležiti slavnostj odkritja nagrobnega spomenika pok. bratu vodniku Gerželju. Vsi četni komandirji, vodniki in četniki zbor v nedeljo 14. aprila ob 9. uri dopoldne na Kraja Petra trgu.

Bataljonski komandant.

Čuvajte Jugoslavijo!

Schonsky-jada

V naši zadnji številki smo kratko poročali, da je tvrdka Zelenka, katere lastnik je inozemski podjetnik Schonsky, odpustila vse delavstvo, katerega je okoli 500. Tvrdka je sedaj izjavila, da je ta odpust začasen in da bo delavstvo zopet sprejeto, čim se skladišča izpraznijo. Zato torej, ker je delavec premarljivo delal, da je kapitalistu napolnil skladišča, zato bo moral sedaj stradati s svojimi družinami vred. In gospodar bo vrata tvornice odprl takrat, kadar se bo njemu zljubilo in sprejel bo onega, ki bo najpohlevnejši, ki bo najmanj zahteval in ki bo pripravljen delati, kakor mu bo ukazano. Sprejet bo oni, ki bo voljan delati tudi prekournno delo, ne da bi zato zahteval po zakonu predpisano odškodnino.

Delati za nižjo mezdo se pravi stradati še huje. Znano je, kako je ta tvrdka plačevala svoje delavstvo. Prihajali so k nam delavci-očetje, delavke matere iz te tovarne in kazale s solznimi očmi plačilne listke, ki so nazorno pokazali vso brezsrčnost podjetnika. Delavec-oče treh otrok, delavka-mati dveh otrok, vdova s tremi otroci, žena z bolnim brezposelnim možem je spraševala z bridkim jokom: kako naj živim, dobila sem za 14 dni 80 dinarjev; pa je bil drugi, ki je jadedoval: kaj naj počnem, 68 dinarjev sem prejel za 14 dni? Vsi so prišli, da bi jim svetovali, da bi jim pomagali. In vsi mi nismo bili v stanu, da bi jih rešili. Če pa so se obrnili do onih, ki bi bili prvi poklicani, da se za ta ubogi narod zanimajo, da ga rešijo, pa so naleteli na gluha ušesa.

In delavec je stradal, trpel in molčal. Za svoje molčeče trpljenje, za svojo ponižnost je prejel sedaj nagrado. Za praznike, ko bo gledal svojega gospodarja, sedečega v krasni limuzini, nabavljeni vprav tik pred odpustom vseh delavcev, ko bo gledal potratno razkošno eleganco raznih mogotcev, ne bo mogel dati svojim otrokom kosčka kruha, ne bo jim mogel napraviti običajnega, četudi skromnega veselja praznika vstajenja. V njem bo vladal obup! V njem bo vladala mesto vstajenja — smrt! Ničesar ni zakrivil, samo delal je preveč in za to delo je prejel sedaj plačilo — glad in obup!

Komurkoli, kadarkoli in kjerkoli pripoveduje obupan delavec o svojem žalostnem položaju, vselej dobi odgovor: potrpeti je treba. Najenostav-

nejše in najlažje je tako odgovoriti, obenem pa obrniti hrbet in oditi od tega bednega človeka.

Kje je sila, ki bi preprečila to zlo? Ali je res ni? Ali res sme kapitalist razpolagati z delavcem po mili volji? Ali zanj ni nikakih zakonov? Nima on nikogar nad seboj? Vprašanja, ki se nam vsiljujejo ob takih prilikah.

G. Schonsky je izmed vseh tukajšnjih poslodavcev postopal najneusmiljeneje. Njegov zgled pa bo gotovo vlek in že se čuje, da bodo tudi drugi ustavili obrate iz enakega razloga. Preden se to zgodi, javno vprašamo vse industrijalce tekstilne stroke: Ali niste vedeli, ali niste računali, da bode imeli skladišča prenapolnjena, ko ste silili delavce k nadurnemu delu? Ali niste vedeli tega še pred kratkim, ko ste svoje obrate povečali in še prav pred kratkim uvozili nove stroje? Ali niste tega vedeli takrat, ko ste zahtevali od svojega delavca, da je moral delati na 4 strojih naenkrat in svoje produkcije niste hoteli zmanjšati? Ali ste svojemu delavstvu plačali zakonito nagrado za prekournno delo? Ali ste se kdaj zanimali, kakšna higijena vlada v vaših tovarnah? Ali ste kaj mislili na naše delavstvo, ko ste zaposlili za zaposlitvena dovoljenja novo nastavljenih tujcev?

Vse to ste vedeli, ali ker ne čutite z narodom, zato vam pri tem ni bilo mar našega delavca. On naj po vašem mnenju strada, on naj pogine, saj je samo Jugoslovan in čim manj bo teh, tem bolj vam bo šlo žito v klasje.

Tam, od koder ste prišli, niste mogli svoje mogočnosti tako izkoriščati, kakor jo lahko pri nas. Toda tudi pri nas mora biti enkrat tega konec.

Javno pozivamo vse odločilne faktorje, da zastavijo vso svojo avtoriteto za to, da prenehajo krivice, ki se gode našemu delavstvu. Pokažite naj tudi tujcu, da smo tu gospodarji Jugoslovani in da ne pustimo rodnih bratov na tak način zatirati in ugonabljeni, ker so to naši bratje, sinovi naših mater, možje, ki so Jugoslavijo gradili takrat, ko jo je tujec, ki hoče danes pri nas vladati, zatiral.

Zahtevamo, da g. Schonsky sprejme nazaj vse delavstvo, katero je sedaj posljal na brezplačen dopust za nedoločten čas, in sicer ne pod slabšimi pogoji, kakor so bili zaposleni do sedaj.

Lovili so konja

— **ujeli so muho!**

Združenje trgovcev v Mariboru je že dlje časa iskalo vzrokov propadanja mariborske manufakturne trgovine. Na svoji seji je ta vzrok našlo, a žalibog ne na pravi strani.

Merodajni faktorji v tem združenju so ugotovili, da je glavni vzrok propadanja manufakturne trgovine v Mariboru, ker razna tovarniška podjetja prodajajo svoj delavcem blago v velikih množinah, ti pa ga razpečavajo dalje svojim znancem in raznim drugim reflektantom. To je po njihovem mnenju glavni vzrok propadanja javne trgovine.

Po našem mnenju pa to ni pravi vzrok. Naš delavec si itak ne more pri svojih več kakor skromnih mezdah kupiti blago v trgovini, v tovarni pa si tudi ne more kupiti bogve kako velike množine blaga, ker mu primanjkuje sredstev. Delavec kupi v tovarni le oni del blaga, ki je pokvarjen in katerega tovarnar ne more prodati trgovcu, ker ga ta odklanja. Za napake pri blagu pa večinoma odgovarja delavec sam, ker mu podjetnik v večini slučajev za pokvarjeno blago odtegne odškodnina pri mezdi. Da si delavec vsaj nekoliko pomaga in zmanjša nastalo mu škodo, odkupi tako pokvarjeno blago od tovarnarja za primerno znižano ceno. Tu pa ne pridejo v poštev take količine, kakor so jih videli pred seboj oni, ki so kot glavnega krivca propadanja trgovine izbrali ravno siromašnega delavca. Pri vseh svojih dolgih razmišljanjih in iskanju krivca so lovili konja, ujeli pa so — muho.

Iz kakega vzroka pa niso znali ali hoteli najti pravega in enega največjih krivcev propadanja mariborske trgovine, je težko reči. Ali mogoče iz bojazni pred zamero, ali iz kakih osebnih prijateljskih stikov s tem glavnim krivcem?

Zato naj nam bo dovoljeno, da javno pokažemo na enega glavnih krivcev propadanja naše domače trgovine, ki se pa ne nahaja v vrstah delavcev in namučencev.

Čudno se nam zdi, da članj združenja trgovcev nič ne vedo o onih »boljših«, ki imajo precej veliko potrošnjo na vsem blagu in posebno še na manufakturah, pa kupujejo posledno ravno to blago v inozemstvu. Najljubši jim je Gradec, ker je do tja voznja poceni, ob gotovih prilikah, ko se lahko vozijo po znižanih cenah, pa se podajo tudi na Dunaj (n. pr. ob času raznih velesojmov, ki so name-

njeni sicer v prvi vrsti trgovcem, poslužujejo se jih pa petični zasebniki) in tam si nabavijo vse svoje potrebščine. Tam najdejo uteho svojemu brezmejnemu okusu, edino tam in nikjer drugje ne dobe zase klobukov, čevljev, toalet, oblek, kravaf, perila itd. O kozmetičnih sredstvih pa ne govorimo, ker ta so pač povsod enaka, samo da so po mnenju teh petičnih globetrotterjev predraga. Skratka, v Mariboru in tudi v Jugoslaviji ni zanje blaga. Vse je preslabo, vse staromodno. Po njihovem mnenju naši trgovci nimajo okusa, pa tudi nikake izbire. Ti petičneži so tako vzgojeni, da menda niti naši zobotrebeci, ki so svetovno znana »sila rboa«, niso dobri, če so kupljeni pri nas, pač pa edino takrat, če nosijo znamko kake dunajske uvozne firme.

Ti petičneži rabijo, čeprav jih je manjše število, več, kakor vse naše delavstvo, ki kljub temu, da dobij v tovarni kak meter blaga po znižani ceni, vendarle podpira našega trgovca veliko bolj, kakor »boljši«, med katerimi neredko prednjačijo tudi naši »nadnarodni«.

Torej ne delavec, ki itak ni zmožen dosti kupiti, najmanj pa manufakture, ampak oni, ki veliko rabijo, krijejo pa svoje potrebščine v inozemstvu in to največ v nam sovražno razpoloženi klerofašistični Avstriji, so krivci propadanja naše domače trgovine.

In če povemo še to, da celo razne »milostive« iz veletrgovskih krogov same hodijo kupovat svoje potrebščine v inozemstvo, mesto da bi podpirale svoje lastne poslovne tovariše doma, smo pokazali dovolj nazorno pravega krivca.

Tu je treba energični ukrepov, tu je treba, da trgovci na merodajnih mestih dosežejo, da se prepreči nepotrebno kupovanje v nam sovražni tujini, ki niti našemu obmejnemu ljudstvu ne privošči skromnega zaslužka. Trgovci so poklicani, da branijo svoje interese in naj informirajo merodajne činitelje in jih opozore, da je treba na carinarnici posebno paziti na take detajlne »uvoznike« nepotrebne blaga.

Če bodo naši trgovci obrnili vso svojo pozornost temu krivcu, bodo svoj položaj zboljšali. Naš delavec pa ni krivec, ker je obubožan in niti samega sebe ne more rešiti krize, še manj pa more te krize rešiti našo trgovino!

Poglejmo resnici v obraz

Od časa do časa prinaša časopisje vesti o novih strahovitih iznajdbah, ki so namenjene uničenju človeštva. V resnici ta stvar mogoče ni tako nevarna, kakor jo prinašajo nestrokovni časopisi. Zdi se, da imajo vse te novice namen človeštvo ostrašiti pred novo vojno in jo pri narodih osovražiti. Te propagande pa prav za prav ne bi bilo treba, ker je pri vseh narodih boj v velikem stilu itak osovražen. Vsak član naroda ve, da bi se vsa vprašanja dala rešiti tudi na drug način; seveda, če bi pri tem odločeval — narod. Do tega pa še nismo prišli in kakor kažejo vse prilike, tudi ne bomo. O vojni in miru so odločali, odločajo in bodo odločali oni, ki je nikdar niso skušili in ki so prepričani, da je nikdar ne bodo. Najvažnejši činitelj pa je neviden. Ker je torej izključeno, da bi bili mi oni, ki smo zmožni preprečiti vojne, je treba vzgojo vsega naroda usmeriti v drugo smer. Zakaj varati mladino z večnim pripovedovanjem o miru, zakaj jo pomehkuževati s tem, da ji slikamo orožje kot ogabno reč, ki bi se je človek ne smel dotakniti. Zakaj vse to ucepljati mladini na tak način, ki ne odgovarja dejanskemu stanju?

Poglejmo danes okrog sebe in videli bomo, da se povsod drugje mladina vzgaja drugače. Poglejmo našo sosedno Avstrijo. Kaj uče tam mladino razna društva? Ali mogoče pridigujejo o večnem miru? Kaj delajo v Nemčiji, kaj v Italiji in kaj v — Rusiji?

Vsi ti narodi realno mislijo in zato mladino realno poučujejo. Ne pravijo ji bajk o večnem miru, temveč jo urijo v upo-

rabi orožja, da ga bo znala rabiti, če bo napadena.

Ali ne bi bilo tudi pri nas potrebno, da pričnemo pri šolski mladini? Ali bi ji škodilo, če se ji da vsak teden dve uri prilika, da se izvežba v rabi orožja, ali bi ji škodilo, če bi poznala mladina najvažnejše kretnje vojaka? Ali ne bi bilo bolje, da vzgajamo našo mladino v tem, da mora biti vedno pripravljena, da se bo znala braniti, če jo sovražnik napade in jo hoče oropati svobode?

Ali je mogoče za nas koristno, če poslušamo razne internacionalce, ki frazarijo o nepotrebnosti vojne, ki pomehkužavajo našo mladino menda samo zato, da bi bila čim manj odporna v danem trenutku sovražniku, katerega oni nočejo videti in ga nikjer ne vidijo?

Nismo za vojno, toda želimo, da je naša mladina za vsak slučaj ravno tako pripravljena, kakor je mladina naših sosedov.

Naši mladini je treba poleg vsega tudi vojaške vežbe, ker je to potrebno in za državo koristno, pa če se toliko gotovi naivneži ali pa taki, ki zasledujejo pri tem čisto druge namene, govore o — večnem miru!

Darujte za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

Prvič smo čuli

od merodajne strani besede: **liberalistično gospodarstvo je treba odpraviti. Treba je najti pravično razmerje med kapitalom in delavcem.**

Te besede je spregovoril po svojem odposlancu minister socialne politike g. dr. Marušič na kongresu nacionalnega delavstva v Celju.

Tako se ni spregovoril narodu nihče iz ministrskega sveta. In da je danes spregovoril tako oficijelno minister, pomeni velik korak naprej v našem življenju.

Vlada g. Jevtiča, v kateri sodeluje naš iz ministrskega položaja. In da je danes dela kot glavno nalogo izvesti načrtno gospodarstvo. V tem načrtnem gospodarstvu postavlja kot glavno točko pravično ureditev razmerja med kapitalom in delavstvom.

Ali na podlagi tako jasne izjave rabi naš delavec še kakšne druge kandidature kakor vladno? Če izjavlja tako energično minister osebno, moramo verjeti, da ima resen namen končno rešiti delavsko vprašanje na zadovoljiv način.

Te besede so bile izrečene brez vsakega ovinka, naravnost in jedrnatost je bila podčrtana resna volja vlek g. Jevtiča. Kadar minister tako odkrito pove o svojem načrtu, takrat mora biti vsakemu jasno, da ima vlada resen namen, delavca rešiti samoljubnega izkoriščanja posameznika. S tem je minister delavstvu naznanil, da bo država direktno vzela v zaščito naše delavstvo, o katerem je minister dobesedno izja Mi

se zavedamo, da je naš delavec steber države, mi vemo, da je on ustvaritelj države in zato se bomo potrudili z vsemi silami, da mu omogočimo pošteno življenje, da mu zagotovimo za njegovo pošteno delo pošteno plačilo.

Za te besede mora biti jugoslovansko delavstvo hvaležno našemu sorojaku dr. Marušiču in mora biti prepričano, da je v teh besedah polno resne volje.

Dolžnost nas vseh je, da takega socialno čutečega človeka podpiramo z vsemi močmi, ker edino tak človek bo delavsko vprašanje rešil pravično in v korist delavca samega!

Kje smo?

Zvedeli smo, da naši »internacionalni«, ki vladajo še po nekaterih organizacijah, grozijo delavcem, ki se na en ali drug način udeležujejo v nacionalnih organizacijah in sodelujejo pri raznih nacionalnih prireditvah, da bodo odpušteni iz službe, če ne opuste sodelovanja pri nacionalistih.

Slučaj, ki je nam znan, smo prijavitli pristojni oblasti in upamo, da bo dotični »nemško internacionalni« dobil zasluženo plačilo. Pa tudi mi ga bomo obdržali v spominu, da ne bo pozabljen tedaj, ko bomo polagali račun in obračunal s takim brezdomovinci. Zaponimno pa naj si ti rdeči buržuji enkrat za vselej, da smo v Jugoslaviji in da tu ne bo odločevala brezdomovinska internacionala, še manj pa seveda preganjala nacionalno zavednega delavstva.

V Evropi imajo še edini skromni kotiček pri nas v Jugoslaviji zagotavljamo pa jim, da bomo tudi pri nas pomedli z njimi in jih zmetali tja, kamor spadajo.

Tudi za nameščence minimalne plače

Vprašanje minimalnih mezd se je sprožilo samo za delavce. Pozabilo pa se je pri tem popolnoma na nameščence, ki tudi nimajo danes reguliranih plač niti navzdol niti navzgor. Ni nikake mere. Poslodavec da kolikor hoče, ker dobi nameščencev kolikor hoče. Poleg tega pa se posebno mlademu naraščaju gode velike krivice s tem, da se jih v gotova podjetja sprejema kot začetnike - praktikante, ko pa so tam daljšo dobo delali brezplačno in se že priučili delu, jim poslodavec ne odmeri plače, ampak v več slučajih od pove brezplačno službo, nato pa vzame zopet novega praktikanta. In tako ima v pisarni vedno same praktikante, ki nikdar ne izprakticirajo, ker bi jih bilo seveda v tem slučaju plačati. Zato moramo polagati veliko važnost na to, da se bodo tudi glede nameščencev uveljavil zakon o minimalnih plačah. In to bo dolžnost vseh nameščenskih organizacij.

Vemo, da bodo poslodavci proti temu zakonu, kakor so bili pred 25 leti proti plačanemu dopustu, nedeljskemu počitku in kakor so bili celo proti pokojninskemu zavarovanju. Kadarkoli se načne kakšno socialno vprašanje, je prav gotovo, da bomo dobili med našimi nasprotniki večino poslodavcev.

To pa nameščence ne sme plašiti. Treba je delati vztrajno in imeti pred očmi ne samo sedanjost ampak tudi bodočnost. Gledati ne smemo samo zase, ampak tudi za naše potomce. Razvoj časa gre svojo pot in kdor ga ne razume, je zaslužjen in teptan. Nameščence poslodavec ne spoštuje nič bolj, če ve, da se za nobeno stanovsko zadevo ne zanima, kakor onega, o katerem ve, da se zanima za svoj stanovski položaj. Vsaj uvideven poslodavec ne. Nikako pa ne sme nameščence mirno gledati, kako poslodavec krši zakone, kako pašuje samovoljno v svojem obratu. Razumljivo, da se nameščence osebno ne more spustiti v boj s svojim šefom, ker bi ta izkoristil svoj privilegirani položaj in bi postavil takega nameščence brez usmiljenja na cesto. Zato pa imajo nameščence svoje organizacije. Tam naj pove, kako se godi v podjetju in organizacija bo morala znati najti pot, da bo tudi tak poslodavec prišel do

prepričanja, da mora tudi on izpolnjevati zakon.

Nam so znani slučaji, ko niti nameščence ni zavarovan pokojninsko niti bolniško, čeprav so tozadevni predpisi strogi. Posebno pri pokojninskem zavarovanju se vrše velike zlorabe. Ti slučaji so posebno številni pri ženskih močeh, ker so te navadno neorganizirane in bolj bojazljive. Ravno tu gotovi poslodavci postopajo v vseh ozirih popolnoma protizakonito in ni bilo malo slučajev, ko se je po več letih, ko bi nameščenska morala prejeti pri pokojninskem zavodu odpravnino, izkazalo, da sploh ni bila zavarovana. Ker je zahteva po zakonu zastarala, ni nameščenska dobila ničesar. Pri veliki večini poslodavcev ne moremo računati na uvidevnost in socialno pravičnost vsled njihove konservativnosti, v kateri še danes žive in vedno trdijo: ko smo bili mladi, vsega tega ni bilo, pa nas danes pogledite, kaj smo. Kaj je Vam treba dopustov, kaj pokojninskega zavarovanja, kdo pa bo nam dal pokojnino. Tako pridigujejo dan za dnem, leta za leti, uvidevi pa nečejo, da je danes vsega preveč in da mora danes nameščence računati edino na javne dajatve na stara leta, ker ni izgleda, da bi se mogel kedaj osamosvojit, ali pa mogoče napraviti kakšno tako »partijo«, kakor so jo po večini naši današnji poslodavci, ki so prišli po veliki večini do premoženja po sreči in ki so živeli v popolnoma drugih časih.

Nameščence mora sedaj, ko bo prišlo na vrsto zakonito določilo minimalnih delavskih mezd, zahtevati, da se uveljavi tudi zanj minimalna plača. In tukaj ne sme biti med namešč. cepljenja po strokah. Zavedati se morajo, da je priv. namešč. vsak, ki služi v zasebnih službah, zasebnim podjetjem bodisi sedaj delniškim družbam, zadrugam ali pa posameznikom. Če že v drugih vprašanih nastopajo razne nameščenske organizacije ločeno, v vprašanih minimalnih plač, bolniškega in starostnega zavarovanja ne smejo nastopati ločeno ampak skupno, ker le na ta način bo uspeh dosežen.

Vse zahteve mora zasebni nameščencev zakonito uveljaviti, ker se na dobro voljo poslodavcev ne more nihče zanesti.

Pred občnim zborom Nabavljialne zadruge drž. uslužbencev

Prejeli smo sledeča članek od mero-dajne strani in ga prinašamo brez vsakega komentaria. Sodbo o tem prepuščamo čitateljem!

Članek glasi:

Ker bo v nekaj dneh občni zbor naše zadruge, je potrebno, da spregovorimo o neklih stvareh, ki so bile na lanskem občnem zboru zelo aktualne in bodo morda letos zopet.

Gre za volitev upravnega odbora itd. po delegatih in ne več po dosedanih pravilih. Predlog sam, katerega je ugleden član zadruge temeljito obravnaval in je žel veliko odobravanja, je na žalost propadel. Sam predsednik saveza je po odločitvi pripomnil, da bomo čez leto dni — to je letos — o tem predlogu čisto drugega mnenja in morda že na prihodnjem občnem zboru pravila v tem smislu spremenili. — Upajmo, da res nismo več daleč od tega koraka.

Glavni govornik proti temu predlogu je končal svoj dolgi govor približno takole: »Pa kaj nam je to potrebno, saj imamo hvale Bogu v Mariboru Unionsko dvorano in če bo v Narodnem domu premalo prostora, bomo šli tja.«

Na občnem zboru se je videlo kaj kmalu, da je organiziral ta gospod vse svoje somišljenike tako, da so prišli vsi na zborovanje in da je moralo potem vse propasti, kar jim ni bilo všeč.

Letos bo morda zopet tako. Posledica tega bo pač, da se bodo začeli zadrugarji nad delom uprave desinteresirati in se občnega zbora izogibati, tako da bodo nazadnje prihajali le še somišljeniki onih, ki mislijo, da so vsi vzeli vso upravo v

zakup in da brez njih ne gre. — Ne bojte se, v Unionsko dvorano ne bo treba hoditi, morda bo sčasoma še ona v Narodnem domu prevelika, Vsakega občnega zbora, ki traja več ko 3 ure, se zborovalci naveličajo, ker dolgotrajni govori in brezplodne debate vsakega dolgočasijo.

Sokol-matica je letos vprašanje poročil na občnem zboru izredno lepo rešil. Dal je vsa poročila natiskati in jih je še pred občnim zborom razposlal svojim članom tako, da je vsak že pred občnim zborom vsa poročila poznal. Priporočili bi Nabavljialni zadrugi, da ona v prihodnje tudi tako napravi, ker se s tem vse delo na občnem zboru lahko pospeši.

Nekaj se nam pa v Nabavljialni zadrugi že dlje časa prav nič ne dopade in to moramo danes tudi javno povedati. V zadrugi v prodajalni in gostilni — se sliši toliko nemški govorniki, da nas mora biti res sram. Naj si gospodje v upravi samo predstavijo, kaj bi v Italiji ali v Avstriji napravili z državnim ali samoupravnim uslužbencem, ki bi skušal v kakšni podobni ustanovi, kakor je zadruga, govoriti v nedržavnem jeziku. Najbrž bi bila cela uprava, ki bi to trpela, razpuščena, člani pa morda celo odpuščeni iz službe. Drugod so skrajno radikalni, samo mi ne poznamo prav nikake samozavesti.

Za tistih par starih vpokojencev in njihovi rodbinskih članov, ki se nikakor ne morejo naučiti državnega jezika za najnujnejše potrebe, naj se postavi tolmača, vse mlajše generacije pa tako znajo državni jezik in je povsem nepotrebno, da

se s temi govori v tujem jeziku — slišal sem celo italijansko. Na stene pa naj se nabijejo napis: Govori v državnem je-

zik! Žalostno je sicer to, a če ne gre drugače, mora iti pa tako!

X. Y.

POLITIČNE BELEŽKE

Zunanje

rez upanja v Streso

Tiste velesile, ki so sedele pri mizi, ko se je diktiral mir in so se pisale mirovne pogodbe po njihovem diktatu, gredo v trenotku, ko se hoče Nemčija odkrižati: neprijetnih obvez pogodbe in se jih je že odkrižala, vsaka po svoji poti, vsaka s svojimi željami in vsaka s svojimi nameni.

Ko jim je Nemčija naznanila, da hoče biti popolnoma enakopravna v vseh ozirih in ko jim je kratko naznanila, da bo oboroževanje vršila javno, so vse te mogočne velesile zapadle v nekako agonijo in sedaj v tej svoji agoniji ena kriči, drugi dve pa fantazirata o možnosti prijateljskih vezi na vse strani.

Francija se upira priznanju Berlinu, da se lahko prosto oborožuje. Anglija in Italija pa trdita, da je o tem škoda izgubljati besed, ker je dejanje že izvršeno in da je treba vsa pogajanja usmeriti drugam. Medtem ko Italija išče zveze z državami MZ in balkanskega sporazuma, ker ve, da tudi te vidijo največjega nasprotnika v Nemčiji in to ne neupravičeno, ker poznajo Pruse kot nepomirljive sovražnike slovanskih držav, se Anglija hoče popolnoma izmakniti in zatrjuje, da zadostuje popolnoma, če Nemčija podpiše letalsko konvencijo. Anglija pač ne vidi druge nevarnosti. Francija pa se opira na Rusijo in države MZ in balkanskega sporazuma, seveda pa popolnoma iz drugih vidikov, kakor Italija, ki šele sedaj išče stikov s temi državami, medtem ko poprej o njih ni hotela dosti vedeti.

In tako so se sedaj velesile Anglija, Francija in Italija zedinile, da gredo v Streso. Zedinile so se pa samo v tem, da gredo tja, ni pa nobenega edinstva v nastopih. Vsaka velesila bo tja prinesla svoje pogoje. Nemčija pa k vsemu precej molči in čaka.

Po poteku vseh dosedanih pogajanj je vedno bolj vidno, da gredo mesto k sporazumu vse evropske velesile korakoma k popolnemu razdoru in s tem seveda vedno bližje — konfliktu.

Kakor ni bilo nikakega pravega sporazuma v Rimu, Londonu, Berlinu in Moskvi, tako ga tudi v Stresi zaman pričakujemo, ker pač ni resne — volje.

Ko poneha dež...

Zadnje čase, ko se je pečalo evropsko časopisje z drugim stvarmi tako n. pr. z revolucijo v Grčiji, kmalu nato z uvedbo nemške armade, nato s potovanji državnikov po Evropi, so popolnoma utihinile vesti o nevarnosti vojne med Italijo in Abesinijo. Sedaj pa poročajo, da je vojna med Italijo in Abesinijo neizogibna. Italija samo čaka, da preneha sedanja deževna doba v Abesiniji.

Iz tega sledi, kako spretno porabi diplomacija vsa mogoča sredstva, da prikrrije svoje namene. Nam navadnim zemljanom je nemogoče verjeti, da bi se tam, kjer je trden namen, vojna ne pričela samo radi tega, ker dežuje. Saj nam je vsem znano, kolikokrat je v svetovni vojni in to tudi v začetku deževalo, pa so diplomatje kljub temu sklenili, da mora biti vojna. In mi smo šli. Zato slutimo za tem čakanjem nekaj drugega. Vojne si nihče ne želi, vendar pa je včasih potrebno kakšne stvari rešiti z orožjem v roki, če ne gre drugače.

Posebno angleški listi počrtavajo izjavo generalisima italijanskih čet, ki je Abesinijo ostro napadel kot nekulturno državo, s katero Italija ne more biti v sosedstvu in je zaradi tega treba napraviti red. Obenem pišejo angleški časopisi, da je kljub italijan. izjavi, da je klima v Eritreji in Somaliji zdrava, vendarle nastala med italijanskim vojaštvom epidemija malarije, zlasti med severnimi Italijani, ki niso vajeni takega podnebja.

Iz vseh poročil jasno sledi, da bo tež-

ko doseči tam dobi mirne poravnave. Za nas je popolnoma razumljivo, da se Italija ne more ukloniti in umakniti pred Abesinijo, ki noče prav nobenih pogojev Italije izpolniti. In zato bo Italija prisiljena rešiti svojo čast in sloves svoje vojske z orožjem. Ko poneha slabo vreme se bo pa začelo.

Notranje

Kandidati Jevtičeve liste

Belgrad, 10. aprila. Lista kandidatov dravske banovine na listi predsednika vlade g. Bog. Jevtiča za vse volilne okraje, kakor so dosedaj točno znani, oziroma kolikor ne bo še naknadno nastopila morebiti kakšna izprememba, je sledeča:

V bivši ljubljanski oblasti bodo na kandidadni listi g. Jevtiča sledeči: Novo mesto: inž. Pavlin, dr. Režek, Bulc, Matko in Štrbenk (5); Metlika: Malešič, Bajuk in Makar (3); Črnomelj: Lovšin in dr. Koce (2); Brežice: dr. Vebler in Krnelj (2); Laško: Pleskovič, Struc in Roš (3); Krško: inž. Zupančič, Horvatič in Drmelj (3); Gornji grad: Goričar in Zehelj (2); Litija: Mravlje in Lajovic (2); počevje: dr. Lovrenčič, dr. Sajovic, Arko in Hočevnar (4); Kranj: Šemrov, Dolenc in Lončar, ki je pa še dvomljiv (3?); Radovljica: Mohorič in Ažman (2); Kamnik: Kersnik in Cerar (2); Ljubljana: Kavčič in dr. Fuks (2); Ljubljana-okolica: dr. Marušič in Hočevnar (2); Logatec: dr. Marušič (1).

V bivši mariborski oblasti: Ljutomer: Rajh, Skuhala in Lukačič (3); Slovenjgradec: dr. Vošnjak, dr. Novačan in Kopač (3); Šmarje: Zdošek, dr. Moser in Komar (3); Ptuj: Brenčič in Petovar (2); Prevalje: inž. Lenarčič in Doberšek (2); Murska Sobota: Antauer in Pertot (2); Lendava: dr. Klar in Seči (2); Maribor desni breg: Krejči, Gornjak in Kirbiš (3); Maribor levi breg: a) Janžekovič in dr. Jančič (2), b) Ogrinc in Fras (2); Celje: Stante in Prekoršek (2); Koniice: Jereb in Gajšek (2).

Volilni shod

V nedeljo je bil velik volilni shod v Petrovgradu, na katerem je bilo nad 15 tisoč udeležencev. Govorili so ministri Vujić, Hasanbegović in dr. Marušič.

Prometni minister je v svojem govoru počrtal, da je vlada g. Jevtiča vlada narodnega in državnega edinstva in da oni, ki nastopajo proti njegovi listi, hočejo z intrigami zapeljati narod, ker so proti narodnemu in državnemu edinstvu. Uspeli pa ne bodo, ker bo vlada v tem oziru nepopustljiva. Navzočim je bil volivcem je dejal: »Vi ste to državo osvobodili, vi jo boste znali tudi braniti.« Nadalje je rekel prometni minister, da so pri nas postale politične stranke nepotrebne in je treba najti ljudi modernih nazorov in strokovnega znanja, ki bodo državo rešili. Minister Hasanbegović je v svojem govoru omenil, da opozicija, katero vodi Maček, sama ne ve, kaj hoče. Njihov vodja je izjavil, da bo šel v Beograd samo tedaj, kadar ga bo pozvalo sodišče za zaščito države. Proti opoziciji, je dejal, nima nihče ničesar, vendar pa hočemo izvedeti, kakšno stališče zavzema v vprašanju narodnega in državnega edinstva.

Naš sorojak minister dr. Marušič je v svojem govoru počrtal, da opozicija ne želi ničesar drugega, kakor da zopet razcepi narod, da človek ne bi bil več človeku brat, ampak volk.

Jasno je povdaril, da vlada ne bo nikdar dopustila niti opoziciji, niti komu drugemu, da bi Jugoslavijo cepili. Vlada ne obeta drugega, kakor samo to, da bo delala požrtvovalno za narod in za povdignost narodnega gospodarstva.

Ministri so govorili prepričevalno in narod je razumel, da ima Jevtičeva vlada trden namen izvesti svoj načrt, ki bo v korist narodu.

Širite „BORBO“!

Med nami...

Cvetke iz mariborskega vrtiča

Pri nas imamo zakon, ki ne dovoljuje inozemcem zaposlenja brez predhodnega dovoljenja. Kljub temu pa so nam znani slučajji, da so pri nas uslužbene inozemke, ki so deloma nepotrebne, deloma pa nimajo predpisanega zaposlitvenega dovoljenja. Ker smo že nešteto krat o tem pisali in zagrozili, da bomo take slučaje pričeli imenoma navajati, če tozadevno ne bo reda, smo se sedaj brez obzira odločili, da bomo navedli vse znane nam slučaje imenoma, da s tem opozorimo merodajne faktorje na take slučaje.

Za danes navajamo sledeča slučaja:

1. Pri tvrdki Suppanz (mogoče bi bilo lahko tudi Zupanc) & Comp. je uslužbena knjigovodkinja I. Lang, ki je avstrijska državljanica in še do danes ne obvlada našega jezika. Oblast opozarjamo na ta slučaj, ker nam ni razumljivo, zakaj bi bila pri nas nameščena inozemska knjigovodkinja, ker imamo domačih dovolj. Ta knjigovodkinja ima v Avstriji baje par hiš. Zakaj odjeda domačinom kruh?

2. Pri trgovcu Josipu Pesek v Fochovi ulici posluje kot prodajalka g. Ana Kovačič, roj. Jutersnik ali tudi Juterschnik, ki je avstrijska državljanica in po naših informacijah nima zaposlitvenega dovoljenja. Kolikor smo informirani, tudi ni prijavljena pri OUZD. Opozarjamo oblast v Mariboru, da ta slučaj natančno preišče in ugotovi, zakaj je ta inozemka brez potrebe nameščena v naši državi, ko imamo domačih prodajalk več ko preveč. OUZD pa se naj zanima, zakaj ta uslužbenka ni prijavljena. Natančnejše informacije je pripravljeno naše uredništvo dati na zahtevo vsak čas.

Obenem pa prosimo nacionalno občinstvo, da nas obvesti o vseh enakih slučajih, ker bomo v prihodnje brezobzirno navedli vsak slučaj, da bode oblast opozorjena na vsako tozadevno kršitev zakona.

K temu koraku smo se morali odločiti, ker vidimo, da se gotovi ljudje naravnost norčujejo iz vseh predpisov in delajo popolnoma samovoljno.

Tega pa mora biti pri nas enkrat za vselej konec!

Odgovor g. M. H. Vprašuje nas, kaj naj storite, ker vam lišni gospodar krati vaše pravice. Ker nam opisujete slučaj, ki je precej koščljiv, ker ima gospodar, kakor pravite, več priči, katere bodo pripravljene eventualno tudi — po vašem mnenju seveda — krivo pričati, vam svetujemo, da se v pravdo ne spustite, ker je sodnika zelo težko prepričati o verodostojnosti oziroma neverodostojnosti ene ali druge priče. Kakšen utis napravi priča na sodnika, je njegova stvar. Da pa ne boste mogli dokazati pričam krivega pričevanja, posebno ne, če so, kakor pravite, že znane kot rafinirane osebe, je skoro več kakor gotovo. Nekomu očitati krivo pričevanje, je pa zelo nevarna reč, če se ne dokaže.

Prav radi vam pa verujemo, da ste v pravici, in da bi morali pred sodiščem zmagati, če bi nasprotnik ne imel brezvestnih prič. Kakor pa bo vam samim znano, ni danes zelo težko dobiti prič med sorodstvom, ki niso ravno preveč natančne v svojih izpovedih in izpovedujejo navadno tako, kakor si želijo, ne pa tako, kakor se je res godilo.

ODKLANJAMO!

Zaveden Jugoslovian nam je poslal dve reklami, ki kažeta, kako veliko spoštovanje do jugoslovanskega jezika imajo gotovi naši industrijalci in obrtniki.

Tovarna nogavic v Apatinu, katere lastnik je neki Schäffer

izdeluje nogavice, ki nosijo varstveno znamko (tri sesteroglate zvezde v elipsi), ki nosi ponosno francoski naslov »Marque deposedee«, pod tem pa napis v gotici in nato v latinici, vse to poslednje pa samo v nemškem jeziku. Poleg tega pa je opremljena vsaka nogavica z nalim lističem, na katerem se hvali izdelek — seveda tudi samo v nemškem jeziku. Apatin je v Jugoslaviji, znamka pa kaže, da bi morala biti najbrže nekje v Berlinu.

Da bi se kdo temu čudil, ali pa kdo to blago odklonil med trgovci, kakor odjemalci, še nismo čuli. Zdi se nam pa, da ta tovarna nogavic v Jugoslaviji ni edina in da bi si lahko izbrali drugo, če ta ne smatra za potrebno, vsaj v reklamah poslužavati se našega jezika. Mislimo, da je treba tako blago odklanjati!

Zelo prijazna ponudba.

V roko smo dobili sledečo reklamo: »Vaše blagorodje! Od 18. septembra 1934 se izvršuje v Mariboru, Aleksandrova c. 28 krojaški salon A. Kosar. Ker sem pri tem podjetju udeležen, vas prosim, da počastite ta salon ob potrebi na garderobi vsake vrste v naj-

finejši izdelavi (Angl. Kroj). Z odličnim spoštovanjem Ivan Šmid.«

Res prijazna reklama. Dobro je, da se salon šele izvršuje in da pravi, naj samo ob potrebi na garderobi počastimo ta salon. Zelo smo hvaležni gospodu lastniku, da od nas kaj več ne zahteva. Kadar bomo imeli na garderobi potrebo, se ga bomo poslužili, ampak obleke bomo pustili izvrševati drugje, ker se njegov salon šele izvršuje.

G. Šmida poznamo, da je Nemec in ne vemo, koliko truda ga je stalo, da je spravil skupaj gornje skrupulo. Mislimo pa, da imamo v Mariboru zelo veliko ljudi, ki bi mu to reklamo prav lepo slovensko napisali. Poleg tega pa si usojamo pripomniti, da dvomimo, če so bile te reklame izdelane v kakšni naši tiskarni, ker bi pač ne bilo mogoče, da bi tako skrupulo poslal iz tukajšnjih tiskarn korektor. Mogoče pa se je tudi to izvršilo kje drugje.

Salon seveda najtopleje priporočamo za potrebo na garderobi!

Prav lepa slovenščina!

V delavnici Otmarja Brudermana, kleparja v Mariboru, najdemo sledeči napis: »Prosim predanih popravil v teku 3 tedne odnesti ker se ne more nadalje jamčit.«

Priporočamo, da si g. Bruderman naroči kakega našega brezposelnega akademika, ki mu bo vse potrebne napise napravil v prav lepi slovenščini in zelo poceni. Istotako bi gospod rabil nekoga, ki bi mu račune sestavil lepo slovensko, ker nam je znano, da se gospod Bruderman ne more naučiti slovensko.

Gospod sodrug Topalovič so užaljeni...

Nosilec socialistične liste g. Topalovič je naslovil na nacionaliste odprto pismo, v katerem pravi, da nacionalisti grdo lažejo, če trde, da ima mesečnih dohodkov 28.000 Din. od Narodne banke in če pravijo, da ima več hišnih slug. Ne vemo sicer, kedaj je kak nacionalist očitati g. Topaloviču, da ima pri Narodni banki kakšne dohodke, kakor tudi ne vemo, koliko ima gospod sodrug hišne služinčadi. Zato mislimo, da mu ne bo treba pljuvati nacionalistom v obraz in da mu ne bo treba nositi svojih slug po ljubljanskih ulicah, kamor bi jih pripeljal na svoj račun.

Ampak eno pa trdimo: g. sodrug imajo najmanj toliko dohodkov, kakor 50 tekstilnih delavcev v Mariboru. Pa tudi bolj udobno življenje imajo. Če pa mogoče tudi doma kot veselostaristi sami pometajo, to bodo gospod sodrug že sami vedeli. Nas to ne zanima. Eno pa le lahko rečemo: gospod Topalovič so zelo ponosni socialisti in imajo precejšnje dohodke, ki jih nočejo nikomur odstopiti in so seveda precej lahko socialisti. Mogoče bi bili g. Topalovič tako prijazni, pa nam bi nekoliko povedali, koliko jim nese delavska zbornica in koliko so takole zaslužili v Ženevi. Ne zahtevamo prav natančnih števil, zadovoljili bi se kar s približnimi.

Kar se pa tiče pljuvanja v obraz, že zbiramo v ta namen snove, dne 5. maja bomo pa nacionalisti g. sodruga tudi slavno nesli — ven.

Je pač nerodno, če se »vodilni« sodrugi tako razburjajo...

Mrtvoud

je huda bolezen, nad katero obupujejo tudi najboljši zdravniki in jo imajo zapisano med neozdravljivimi. Tudi ljudstvo jo smatra kot tako. Vsi pa se varajo. Bolezen je ozdravljiva in včasih celo nenadoma.

Nekaj let sem smo imeli pri nas gospode, ki so bili zadeti tako-le približno pred štirimi leti od te nevarne bolezni. Jedro bolezni jim je tičalo v rokah. Noge so bile popolnoma zdrave. Ubogi prizadeti niso mogli rok dvigniti in zato niso mogli kar vsakemu odzdraviti, če jih je spoštljivo in bojzljivo pozdravil, pozdraviti pa jim je bilo še težje, ker v takem slučaju zahteva zapadna kultura, da je treba z roko odzvati klobuk z glave, kar pri odzdravu ni ravno predpisano, ker se ta ravna po činu onega, ki pozdravi.

Ker pa ima narod usmiljenje do vsakega reveža, ki ga zadene huda bolezen, je imel tudi ljubezer do teh gospodov in jih je močke pomiloval. Marsikatera pobožna želja je šla k vsem našim priprošnjikom, bi bi tem gospodom povrnilo ljubo zdravje. Ker so prihajale prošnje iz srca, so bile tudi uslišane in gospodje so v največji zimi nenadoma ozdraveli. Ročke so postale gibljive, lepo jemljejo klobuk z glave, lepo pozdravljajo in še lepše

odzdravljajo vsakega in vsakemu ne glede na stan in spol.

Čudeži se že dolgo ne gode javno, topot pa se je zgodil tako velik čudež.

Hudobni jeziki nikdar ne mirujejo in tako razširjajo zlobno vest, da so gospod je zato tako nenadoma ozdraveli, ker hočejo priti začetkom lepega pomladanskega meseca maja nekam, kamor jih pa morejo poslati samo »ta mali«, ker je »ta velikih« premalo. In zato naenkrat tako lepo po- in odzdravljanje.

Ali imajo ti hudobni jeziki prav?

Kriza...?

Dnevno časopisje poroča: »300 delavcev za praznike na cesti« — »V smrt zaradi bede« — »Stavka onemoglih rudarjev« — »Brezposelnost se veča« — »Delavstvo strada« — »Velika gospodarska kriza«.

Dnevno časopisje pa ne poroča: da sta oba mariborska bara prenapolnjena obiskovalcev, da še poka šampanjec... da po nekaterih igralnicah v Mariboru igrajo za tisočake... da »obubuzani« fabrikanti kupujejo luksuzne avtomobile... da potujejo nekateri Mariborčani še v Italijo, kjer trošijo po letoviščih in zabaviščih deset in stotisoče...

Sklep: Kriza je privilegij malih ljudi. krinka za petične in slepilo za merodajne.

Čudna internacionala.

V Mariboru je objahal pred nekaj dnevi znani marksistični — skoro bi rekli prvak — svoj god, ali pa kak drug važen dogodek. To sklepamo iz tega, ker so mu zapel več zdravic. Slavnost se je vršila v njegovem stanovanju. Mož je sicer po rodu Slovenec, drugače internacionalen, kakor vedno povdarja, na slavlju pa so mu peli otroci iz magdalenškega predmestja — samo nemško. Kakor vedno, se je tudi pri tej priliki pokazalo, da naši marksisti razumejo pod svojo internacionalo — nemščino, ker jim je slovenščina odvrtna. Če bi povedali ime tega slavljenca, bi se pa gotovo zgražal in navedel celo vrsto prič, da to ni res. Za take stvari si znajo ti gospodje vedno preskrbeti dovolj prič in to je glavno. Tako dosežejo vedno svoj namen. Enkrat jim bo pa že spodletelo in mogoče ne bo dolgo.

Končno vendar... Minister za socialno politiko je izdal naredbo, da uradništvo okrožnih uradov za zavarovanje delavcev in delavskih zbornic ne sme kot tako hoditi na agitacijo. To odredbo pozdravljamo, ker so se do sedaj marksisti teh dveh inštitucij posluževali dosledno v svoje politične svrhe. Za delavski denar so hodili na strankina zborovanja in na agitacije za razne rdeče generale.

Jugoslovanski nacionalisti!

Pomnite, da je bila naša država ustvarjena s sto in stotisoči žrtev. Vsaka ped naše zemlje je prepojena z njihovo krvjo!

Ne dopustite, da bi to zemljo izkoriščal kdorkoli samo v svoj osebni prid!

Posteljine odeje

posteljino perilo v veliki izbiri po nizki ceni!

Prevzamem v delo nove in stare odeje.

Izdelovanje posteljinah odej

A. Stuhec
Maribor, Stolna ul. 5

Maribor Poziv javnosti

Ob pol-jetnici mučeniške smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja zbira vsa Francija prispevke za postavitev spomenikov v Parizu in Marseille.

Pietetni čin zavezniške francoske javnosti bodi opomin vsakemu zavednemu Jugoslovancu, da po svoji najboljši moči prispeva za spomenik lastnemu, narodnemu kralju Uedinitelju, ki je padel kot žrtev za lepšo bodočnost naše Jugoslavije. Mnogi so že Jarovali, premožni, zlasti pa požrtvovalno manj imoviti. Spomeniški odbor pa še pogreša številne, ki so do danes prezrli svojo dolžnost. Ker je važno, da ima spomeniški odbor čimprej sigurnost o vsoti, s katero more računati, poziva in naproša javnost, da se njegovemu klicu v polni meri in čimprej odzove.

Prispevke zbirajo razen mnogih posameznikov in društev zlasti občine, šolska upraviteljstva, župni uradi, državni uradi, ki so prejeli tozadevne nabiralne pole.

Ako kdo ni prejel neposredno prošnje in položnice ali ni bil ž naprošen od zbirateljev, lahko na zahtevo dobi položnico v pisarni spomeniškega zbora v Mariboru, mestno poglavarstvo. Spomeniški odbor ima čekovni račun Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 16.745.

Spomeniški odbor ima tudi tekoči račun pri Hranilnici državne banovine v Mariboru in pri Mestni hranilnici v Mariboru, kamor se morejo prispevki eventualno tudi direktno nakazati.

Odbor za počastitev spomina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja v Mariboru.

Občine, uradi, društva, zadruga, tovarne Maribor, Celje, Ptuj in občine bivše mariborske oblasti.

Uprava »Velikega adresarja za mesto Maribor in širšo okolico (Celje, Ptuj) vlnudno naproša gornje naslove, da sporočijo upravi Maribor, Gregorčičeva ul. 26, telefon 29-70 eventualno izpremembe, nastale po občnih zbiorih tekočega leta v vodstvu in drugih podatkih. One občine, uradi, društva, zadruga in tovarne, ki še do danes niso poslali izpolnjenih vprašalnih pol, pa vlnudno prosti, da iste čimprej pošljejo.

Opozarjamo interesente, da bo priobčitev podatkov iz vprašalnih pol v adresarju brezplačno in ker bo adresar razširjen po celi državi in izven nje, kar se da sklepati že sedaj iz subskripcije knjige, bo velikega pomena tudi za omenjene cenj. naslove same, ako bodo njihovih podatki objavljeni v adresarju. V tekočem mesecu smo že pričeli z tiskom knjige. Uprava.

Celje

16 dinarjev na dan!

Regulacijo Savinje je dobil neki inženjer Tasković. Delavcem, ki delajo cel dan v blatu in vodi, je odmeril mezdo 16 Din dnevno, to se pravi 2 Din na uro. Ker delavci za ta denar niso mogli več vršiti dela, so se uprli in stopili v stavko. Podjetnik pa je na mestnem načelstvu izjavil, da ne plača več in če naši delavci nočejo delati za ta denar, bo pripeljal delavce iz Bitolja, ki mu bodo delali še ceneje. Tudi tukaj vidimo, kako dobrotljivi in uvidevni so gospodje do našega delavca. Če je že domačin tak, kaj naj potem pričakujemo od tujca?

Za koliko je ta gospod prevzel regulacijo Savinje, nam ni znano, najbrže mu bo pa neslo več, kakor bodo zaslužili vsi delavci za ves čas dela. To je pa preveč in tu bi moral biti nekdo, ki bi tako izkoriščanje preprečil.

Vse potrebno

za Vaše stanovanje nudi solidno, točno in najceneje

NOVAK FRANC

Koroška cesta 8

Vetrinjska ulica 7

Praktična velikonočna darila

Nogavice

Rokavice

Ročne torbice

Kravate

Kovčki

Igrače i. t. d.

Kormann nasl. Karol Rag, Gosposka 3.